

of the Rules to the extent I have done does not make provision for interjections at any time at all; but in a debate, particularly when very interesting points are being dealt with, some little interjections are inevitable and allowed. But to say that interjections should, as a matter of right, be allowed, to be made by any member and that there is a rule to that effect, I have yet to see such a rule and its scope. When a Hon'ble member is speaking, too many interjections from several members may not be desirable because the Hon'ble Member who is addressing must have full freedom to express his thoughts and should not be disturbed. The limit to which there can be interjection—whether by one or two or five or ten—has also to be seen. I want everybody to be free, subject to certain limitations and decorum. Let him not have any pricking of his heart or an uneasy conscience which he has been suffering for the last four days.

Sri ANNA RAOGANAMUKHI (Afzalpur).—Sir, sometimes it so happens that interesting points are made and some interjections may be very interesting to the House itself. Therefore, at times such interjections are made. So, I think the Chair may kindly allow them at times but if they are made too often, of course, it may not be desirable.

Mr. SPEAKER.—That is exactly what I have said and the Hon'ble Member has put it so beautifully.

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS IN ADVANCE (VOTE ON ACCOUNT) FOR THE YEAR 1962-63.

(Debate continued.)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು

ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನನಗಾದರೂ ಈಗ ನೇಮಕ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ; ನಾನು ಅವರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುರಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಅಪಾಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಾನು ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಜ್ಞೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ನಾವು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಜ್ಞೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅದು ಹಿತಕರ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದು ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಗಿದ್ದವರು ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಕಾನೂನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅಂಥಾ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನಗಳು ಬಂದರೆ ಅಂಥಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆ ಬದಕವುಡುಕೇ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣ, ಮನೆ, ಮಠ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸರೂ ಇರಾಪೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ. ನಾನು ಏನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಯಾರ ಸಂಬಂಧಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇವೊತ್ತು ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ಭಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥಾ ಅಚಾತುರ್ಯ ಆಗದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇರಲಿ ೧೧ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೫ ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶ ಬಂತು. ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನಾ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಕೋರ್ಟು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಾಸ ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಕೆಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಮಧುರ ಬಾಂಧವ್ಯವಿವೆಯೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮುಖರ ಬಾಂಧವ್ಯವಿರಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಇವೊತ್ತು ಯಾ ಅಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ, ಅದು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಅದು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ಮುನ್ಸೀಫರಪಟ್ಟಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪಟ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಏನಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ನೋಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಬಾಧಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಜಾಗ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮನೋಭಾವನೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ಕಮಿಷನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಯಾರಿಗೂ ಮರ್ಯಾದೆ ತರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮರ್ಯಾದೆ ತರುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಜನ ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಮೂರು ಸದಸ್ಯರು 30 ಸೀಟುಗಳಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಸೀಟುಗಳಂತೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದೇನು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು, ಆ ರೀತಿಯಾಗದೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಬೇಲೇಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದಾದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು

ಹೇಳಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ತುಂಬಾ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಕೆಲಸ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಮುನ್ಸೀಫರ ಪಟ್ಟಿ ಏನಾಯಿತು? ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಮುನ್ಸೀಫರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಕಣ್ಗಾಚುರೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಹುದ್ದೆ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೊಬೇಷನರುಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಈ ಕಮಿಷನ್‌ನವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವವರು ಯಾರು? ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಜನರು ಚಳವಳಿ ನಡೆಸುವ ಸಂಭವ ಬರಬಹುದು. ಈ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಕೆಲವು ಜನರ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಿರುವುದು ಹಿತಕರವಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಂಚ ನಿರೋಧ ಶಾಖೆಯೊಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರದಾರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಲಂಚ ರುಷವತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು ಎಷ್ಟನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಇವರು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೆಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಅವಮಾನಕರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಾಬಿಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರುಕ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡೈರೆಕ್ಟಿವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲಾ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ನೇಮಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅಧ್ಯಂತ ಆರು ವರ್ಷ ತುಂಬಿರುವವರಿಗಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಡಾಯವಾದ ಮತ್ತು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ M. S. ಮತ್ತು M. D. ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದ ಆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಲು ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇತ್ತೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ M. S. ಗೆ

FOR THE YEAR 1962-63

ಅರು ಜನರಿಗೆ, M. D. ಗೆ ಅರು ಜನರಿಗೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ M. S. ಗೆ ಅರು ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು M. D. ಗೆ ಅರು ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಈಗ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ೨೪ ಜನರನ್ನೂ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅವರಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಲೈಬ್ರರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವರ ಫೈಲಿಂಗ್ಸ್ ಯಾರು ಎಂಬುದೊಂದು, ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬ ಫೈಲಿಂಗ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಫೈಲಿಂಗ್ಸ್ ಗಳನ್ನೊದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವೈಪಂಡ್ ಮತ್ತು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒದಬೇಕೆಂದಿತ್ತೋ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಇರುವ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಾಜುಯೆಟ್ಸ್ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಡಾಣಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಾದುವು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಾದುವು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯಾರು, ಏನು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ, ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಗತಿಗೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಕಾಶಕ್ಕೂ ಭೂಮಿಗೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಖಾಟಂಗೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಖಾಟಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಮೆಂಬರುಗಳು ಹಾಜರಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರುಬು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿಲ್ಲ, ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೇನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ನಾನು ಏಟಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾಮಕಾವಸ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಕೈಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಿ: ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದು ವಿನಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕಡೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಬಿನ್ನ

ವತ್ತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅತ್ತೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಅಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೇನೂ ಅವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಏಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಬಂದು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಇನ್ನೇನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂತೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಯಾವುದೊಂದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಾದು ನಿಂತಿರಬಾರದು. ಒಂದು ನಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ, ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ವರೆಗೆ ಬರುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಸೆಮಿನಾರ್ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು : ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪಾಠಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ವಾದಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳಿರುವುದು ಬೇಡವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಬೇಕು; ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸೆಮಿನಾರ್ ಎಂಬುದು ಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಯಾರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ, ಬರಿಯ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದೇ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ ಅದಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಹಣ, ಕಂದಾಯದ ಹಣದ ಬಹುಭಾಗ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಅವರು ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬರೀ ಬಾಯಿ ಮಾತಿ ನಿಂದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನೀವು ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಫ್.ಇ.ಎಸ್. ಎಂಬ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಯೋಜನೆ ನಿಜವಾಗಿ ಬರೀ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭೂಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಎಫ್.ಇ.ಎಸ್. ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ತೋರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಗ ಮೋಡಿ ಮಾಡುವವನು ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ಜಾಲಪುರವೇ ಕಲ್ಲುಪ್ಪವಾಗಿ, ಪುರಳು ಬಂಗಾರ ಕಣ್ಣಾ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಆದಿಗರು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ನಂದನವನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ? ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಎಫ್.ಐ.ಎಸ್.ನ ರಸ್ತೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬದ್ಧ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಅಲ್ಲ ಒಡಾಡಿದ ಜೀವಿಗಳ ಧೂಳೇ ನಮಗೆ ಬಂದ ರಾಧ ಎಂದು ಜನ ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಫ್.ಐ.ಎಸ್. ಆರಂಭೋತ್ಸವ (ಇನಾಗರೇಷನ್) ಆದ ದಿನ ಆ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳು ಒಡಾಡಿ ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದೇ ಆಯಿತು, ನಂತರ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯೂ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಎಫ್.ಐ.ಎಸ್. ಬಾಹುಗಳ ಗತಿ ಇಷ್ಟಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈಗ ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಆಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. N.E.S. ಬಾಹುಗಳ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ N.E.S. ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಎರಡು ಸೇರಿ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಿತಿವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎಫ್.ಐ.ಎಸ್. ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ನೆಹರೂವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಯವರಾಗಲೀ ಈ ಸ್ಥಿತಿಮನ್ನಾಪನೆ ವಿಮರ್ಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಡುವಾಗಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಡೇಯವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕಾದರೂ ಹೇಳುವುದು. ತಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟಾದರೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ನಮ್ಮನೆ ಹೀಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಿ, ಹಾಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತಿತೋ ಅಷ್ಟೇ ಹತ್ತಿತು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸೌಜನ್ಯ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀವು ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವಾಗ, ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು, ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಬಾವಿ ತೋಡಿ ಸುರುವುದು, ರಸ್ತೆಮಾಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ನೀವು ಎಫ್.ಐ.ಎಸ್. ಗಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಕ್ಕೆ 25-30 ರಷ್ಟಾದರೂ ಸಾರ್ಥಕವಾದರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 70 ರಷ್ಟು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆತನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಬಾರಾ ಬೂನ್ ಮಾಫ್ ಆಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 30 ರಷ್ಟಾದರೂ ಹಣ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ.....

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member has taken fifty minutes?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನನಗೆ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಈಗ ತಾನೆ ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವವನಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The time allotted for this motion was one day. I did not fix any time limit because the other day I found that there were not enough members to speak. The Hon'ble member has taken fifty minutes and says that he is still in the beginning and has touched the fringe of the subject. That is not fair to other Hon'ble members. It does not matter to me.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಮರುಳಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ಡೆನ್ಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

Mr. SPEAKER.—Then, it may not be possible for all Hon'ble members to participate.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇದು. ಹೊಳೆಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಅಳಿದು ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಅಳಿದು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಯಾವಾಗ ಈ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತು? ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಸಹಕಾರ ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ; ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—May I know how many of the members are participating? If somebody says that there may not be many and so more time may be given to the Hon'ble Member, I have no objection.

(Many members indicated their desire to speak).

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member will understand that so many are willing to participate and it may be necessary for him to finish soon. I do not want to stifle the debate. I want to give every encouragement.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಪೋಲೀಸನ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ; ಪೋಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ದಾಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ; ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಪಾನನಿರೋಧ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡೋಣವೆಂದು ಹೊರಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ಹೊಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜು ಆಗಿ ಬಂದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ಕುಡಿದಿದ್ದು ಅಮೇರಿಕ ಪೋಲೀಸನವರ ಹೈಕಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಕುಡಿದಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವರು ಕುಡಿಯಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಕುಡಿಯಲಿ, ಬಿಡಲಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಅನರ್ಥವನ್ನು, ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಎನ್ನುವುದು ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಸ್ಕೀಮಿನಂತೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆ. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ಅತ್ಯಕ್ಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಒಂದು ಈಗ ನನ್ನ ಹಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ನೀತಿ ಒಂದು ರೀತಿ. ಅದರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರು ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಈ ವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಕೋಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗ ಪಾನನಿರೋಧ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡದ ಮಾರ್ಗ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅನೀತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪೋಲೀಸನವರಿಗೂ ತೊಂದರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಾರ ಪೋಲೀಸನವರು ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಪೋಲೀಸನವರು ಹಿಡಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪಾನನಿರೋಧ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮತ್ತು ಸೈಕಲ್ ಕಳ್ಳವು ಇತ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ವಾರ ಅಂದರೆ ಸೋಮವಾರ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ದಿವಸವೇ ಅಂಥಾ ಕೇಸುಗಳ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕುಪ್ಪೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈತರಹ ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಏನೇನೂ ಮಾಡಿದರು ಗುಡುಗು ಹಾಕಿ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದಾಗಿ ಧಾಳಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನಡೆಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಇದರಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಕುಡಿಯುವವರು ಈಗ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಬದಲು “ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ” ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಬಂತು. (ನಗು)

ಪಾನನಿರೋಧವೇನೋ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶ ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇತಿ-ಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಬೇಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ

ದವರು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸನವರೇ ಕುಡಿಯುವಾಗ ಈ ನೀತಿ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು! ಇದರಿಂದ ಮಾರುವುದು ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ; ಕುಡಿತವು ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕುಡಿದ ಪೋಲೀಸನವರನ್ನು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇದ್ದೀಯೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ನಾವೇ ಹೇಳಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಪೋಲೀಸನವನು ಎಂಬ ನೆನಪು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಬಿಟ್ಟುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲು ಪೋಲೀಸನವರನ್ನು ಕುಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಂತರ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕುಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಪಾನನಿರೋಧ ಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಜನ ನೀತಿವಂತರಾಗಿರಬೇಕು ಯಾರೂ ಪಾನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್‌ಬಿಟ್ಟು ಪಾನನಿರೋಧ ಬೇರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಭದ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ನೀತಿ ಕೆಟ್ಟಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಸಿ ತೃತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಮಗೆ ದೊರೆತರೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿ ಅರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ತಡವಾಯಿತು. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದವರಿಗೇ ಈ ಯೋಜನೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ; ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದುವರೆ ಪಟ್ಟು ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅನಂತರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಇದ್ದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರಿಂದ ಅಮಾನಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ 1962ನೇ ಇಸವಿ ಜೂನ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ 9 ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ರೀತಿ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅರೋಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೆಲಸವನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದಂತಹ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಎದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಉತ್ತರದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನಹನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಡಗು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬರ್ಚು 60-70 80-90 ಅಥವಾ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅಶ್ವರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಭಯವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ಲಕ್ಷಾನು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಅನುಭವ ಏನಿವೆ ಅಂಥಾದ್ದು ಇಲ್ಲ ಆಗದೇ ಇರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಪುನರಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕೇವಲ ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವವರೇ ಅಲ್ಲ, ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ತುಂಗಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಹೆಳೆಯ ನೀತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬೃಹಿಷ್ಠರು ಇದ್ದಾಗ ಯಾವುದೋ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕೆಂದಾಗ ಯಾರದೋ ಮನೆ ಜಾಗ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ರೈಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಜಾಗಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಅದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ಯ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ರೈಲು ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲವ್ರಾಣಿ ಉಳಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಒಡಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಆದರೆ ಈ ಸುಖ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಾರದು ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಪುನರಾವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಅವರು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯುತ್ತಾ ದಾರಿ

ಪಾರಾಗಿ ಊರುಊರು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹಿರೇ ಭಾಸ್ಕರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅನೇಕರು ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ದಯಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜನರಿಗಾದರೂ ಕನಿಕರವಿರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು ಪುನರಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗದೇ ಊರು ಊರು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಫೀಸಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನೂ ಇಲ್ಲ, ಪರಿಹಾರವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಚಳುವಳಿಗಳು ಕೂಡ ನಡೆದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪುನರಾವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂದೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಬಾರದು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತಣಿಗೆ ಅವನು ಎಂದುಕಡೆ ನೆಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇದ್ದಿತು; ಆದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆದೇಶದಂತೆ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ 14ಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ, 16ಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ 20ಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಬ್ಬರೇ ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಾವು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 20, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಅಫೀಸ್‌ನು ಎಂಬುದು ಇದೆ. ಇದು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ಸೇರುಗಳಷ್ಟು ಎಳೆನ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 40 ಲಕ್ಷ ಸೇರು ಹುಳು ತಿಂದು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಅಫೀಸರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದರೆ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಔಪದಿಯನ್ನೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ, ತರೆಯೊಳಗಿನ ಹೇನನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗತಕ್ಕ ಈ ಬೆಳೆ ಬಡವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಔಪದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಹುಳು ತಿಂದುಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಪಶುಪಾಲನೆಯ ವಿಷಯ. ನಾವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಕಳ

ಹನು, ಎಮ್ಮೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹಳ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಪಶು ಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜವಾನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಮಿನಿಸ್ತರುಗಳೇ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಶು ಪಾಲನಾಕಾರ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಸ ಬೇಕೆಂದು ಆ ಸಂಬಂಧಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೊಂದ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಒಂದಿವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಒದ್ದೆನ್ನೆ. ಗಣಿತದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು. ಇದರಂತೆಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿ ಯವರೂ ಕೂಡ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ನಮ್ಮ ಉರ್ದುಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಉರ್ದು ಪುಸ್ತಕ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬರೆದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಗೊಮ್ಮೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಹೊರಟಾಗ ಒಬ್ಬರು ಅವರು ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನೀವು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಕ್ಯೂಬ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಯಾವುದೋ ಮಾಡುತ್ತೀ ರಂತಲ್ಲಾ; ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಹೊಸದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದ ರಿಂದ ಒಂದು ಪಾಠ, ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪಾಠ ಸೇರಿಸಿ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಮಂಜೂ ರಾಗುತ್ತದೆ; ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಮಾತು ಇದು. ಅನಂತರ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಮಿಟಿಗಳು ಉಂಟು. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಗವರ್ನರು ಗಳು ಅಥವಾ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರು ಗಳಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಕಾಗೇ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್

ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಉಂಟು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಓದಿದ ನಾನು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಚಿಂತಾಜನಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೆವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಪೋಲಿತ್ಯಾಹ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಉಂಟು. ಪ್ರೆವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಯೇ ನಡೆಯಿತು, ದುದ್ದೈವದಿಂದ ಏನೇ ಆಗಲಿ ಆ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೆವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏನೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಏನೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪ್ರೆವೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ಏನಿದೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗಾಗಲಿ, ಬೇರೆಯವರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಶಾಲೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ 6-6 ತಿಂಗಳು ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಸ್ಕೂಲಿನ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ದವಾಖಾನೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಹೊರಿಸಿ ಅಗಿತ್ತು. ಅರ್ಧಭಾಗ ನಿಂತಿತ್ತು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಧಭಾಗ ನಿಂತಿತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು, ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾನೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಡಾಕ್ಟರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋದನಂತರವೂ ಆ ಡಾಕ್ಟರು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಬಂದು ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಮಗುವನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಹೀಗಿದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ವಿಷಯ.

ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೆಲವೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆಮನೆಗೆ ಭತ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಟೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅವರಿ ಗೇನೂ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಯಾರಿ ಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಣ ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಮಗೆ ಭತ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕಾಗದ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಯಾರೋ ಟಾಂಗದವರನ್ನೋ ಸೈಕಲ್‌ನವರನ್ನೋ ಹಿಡಿದು ಅವರಿಂದ ಕಾಗದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೊಂದ ವಿಷಯವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ನಾಮೋಶಿ)

ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪಾನನಿರೋಧ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೋ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟ ತೆಗೆಯುವುದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನಿಟ್ಟು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬದರೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮನೆಮನೆಗೂ ಭಟ್ಟ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯವು ಮನೆಯ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಖಾದಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಖಾದಿ ತೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಖಾದಿ ತೊಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಖಾದಿ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶದ್ರೋಹವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅರಳಿಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. “Foreign Exchange” ಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಜಾಗೃತ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸುವ ಅರಳಿಯಿಂದ “Foreign Exchange” [ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ್ರೋಹವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಖಾದಿಬೋರ್ಡಿನ ಚೇರ್ಟ್ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಖಾದಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಕೀಗೇ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ ಆಗಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಪ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೀಗಾಗಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಖಾದಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿತ್ತು. ಖಾದಿ ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಬಜಾಪುರದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ಚರಕದಿಂದ ನೂಲು ತೆಗೆದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾರು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ರಾಭ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಖಾದಿ ಮಾಡುವವರಿಗೇನು ರಾಭ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆಯೋ ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಧರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಈಗ ಜವಾನರುಗಳ ಉಡುಪುಗಳಿಗಾಗಿ ಖಾದಿಯನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಒಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾಬೂನು ಬೇಕಾಗಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಖಾದಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸದಸಿ ಬಂದಾಗಬೇಕು. ಬಡವ ವಕೀಲನ ಹತ್ತಿರ ತನ್ನ ಕೇಸಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಖಾದಿ ಹುಂಡಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಖಾದಿ ಹುಂಡಿಯನ್ನು

ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಆರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖಾದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿರಬೇಕು; ಆದರೆ ದುರಭಿಮಾನವಿರಬಾರದು. ಒಂದು ಕಡೆ, ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸೋಣ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಡೊಡ್ಡ ಡೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಖಾದಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಖಾದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಈಗ ಇದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಹೊನ್ನಾವಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಗಾಂಜಿಪೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೋ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಪ್ಪೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಬರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಹಣ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ.

4-30 P.M.

ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಜಾನೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿ ಹಣ ಭರ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವಾಗ ಎಷ್ಟು ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಅರಿವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಂಜಿ ಎರಪ್ಪನವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಹೇಳಿದರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಂದು ಆಳತೆ ಕೋರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವಾಗಲೀ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ವಾದದಲ್ಲಿ ಯಾವ

ತಿರುಳೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಿನಾಕಾರಣವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೂಕನೆ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು ಅವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆ ಸಲಹೆಗಳು ರಚನಾತ್ಮಕ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗಾಂಗೆಲೆ ಸಮಯ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾಲ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ನನ್ನ ವಿತ್ರವಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಎರಡು ವಾರಗಳಾದರೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರೂ ಸಹ ಈ ದಿವಸ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಂಥಾನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ

ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಊಡ ಅನೇಕ ಖಾತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದೆ. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ಏನು ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಹಿತವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಹಿತಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಕೊಡುವುದು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯೂನತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಸವಪಟ್ಟಣ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಜೆಟ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಫುಟ್ ಪಾತನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು. ದಿನದ ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಅಂದರೆ ಆದ್ದರ ಪಾಲಿಸುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವೇತನ ಕೊಡುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ನೂಕಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪಾನಿನಿರೋಧದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ)

ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಆಶಯದಂತೆ ಈ ದಿವಸ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದು ವರೆಗೆ ನಾವು ಕಂಡಂತೆ ಅದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಗಾರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿವಸ ಅಥವಾ ಹದಿನೈದು ದಿವಸ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ ತಾವೇ ನಾವರೂ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರಿಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜುರ್ರಾನೆ ಹಾಕಿಸಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಅಲ್ಪ ನೇರಟಿವ್ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಜುರ್ರಾನೆ, ಸಜಾ ವಗೈರಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ ಜೈಲುವಾಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಜಯಪ್ರದವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೆ ಆಗ ಅವನು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಸಿಗರೇಟು ಸೇಡುವುದು ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೇಡುವುದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡ ಎಂದು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದಾಗ ಅವನ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದಾಗ ಬಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಂತೆಯೇ ಕುಡಿತವೂ ಒಂದು ದುಷ್ಟ. ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ರಿಪಾರ್ಮೇಟರಿ ಹೋಂ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಗಾದರೂ ಇಟ್ಟು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗ ಪಾನನಿರೋಧ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತಾದಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).—ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಲಾವಕಾಶವಾದರೂ ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬರಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯದೆ ಕುರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಈಗ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಬರಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ

ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90 ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಪುರೋಭವವಿದ್ದು ಸಾಧಕವಾಗಿದೆ, ತರಬೇತಾದವರು, ನುರಿತವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ನಾವು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದು ಕೊಠಡಿಯಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಶೋಷನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. Bad education is worse than any education ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿ ಬರಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಇದಕ್ಕೆ ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದರೆ ಈಗ ಸಾವಿರಾರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಅಂದರೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ವಿಧಾನ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಲು ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಶಯ ನನಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗತಾನೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರನ್ನೇಕರನ್ನು ಅನೇಕವಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಷಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು, ಕಲಿಯದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೋಪಗಳನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಟ್ಟು ನೇಮಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬರಾತ್ಕಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇನೋ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 4 ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅ೯-ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಒಂದು ಸುಹೃದ ಕೆಲಸ. ಅಲ್ಲಿ ಒಡಿದ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾದ ಅಧಿಪಾಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಂಗರ್ ಟೀಚರ್ ಶಾಲೆಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆತರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಆದರೂ ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ತರಗತಿ

ಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅದರೂ ನೇಮಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಿದ್ದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಪರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ, ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರು ಪಾಠ ಹೇಳಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಪುರುಷರು ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ವಾಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ವಸತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನಕರವಾದ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನೇಮಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಂಪ್ಲೊಯೆಡ್ ನೋಡಿಯಂತೆ, ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆ, ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ವಿಲೇಜ್ ರೆವೆನ್ ವರ್ಕ್ ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೌಕರರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಯೋಜನೆ ಇದುವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಂತ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಬೈಸ್ಕೂಲ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋವೇಳೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪೋ-ಬುಪ್ಪೋ ಎಂದು ನುಸುಗಿಸಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದೇನು? ಕೊನೆಗೆ ಸಂಜೆ ಎಷ್ಟೋವೇಳೆ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಉಂಟು. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೇ ಅದರೂ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮನಗಂಡರೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡತಕ್ಕ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅವರು ನೋಡಬೇಕಾದ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿಪರೀತ

ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರಿಗೆ 70-80 ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ 180-200 ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲೂ ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್‌ಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ರುಸುವನೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಕ್ಕಳೂ ಎಂಟು ಆಫ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಫಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಕೂಲಿಗೂ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೈಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಿರುವವರಿಗೂ ವೇತನಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದು ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೂ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಲೇಟು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಡುವ ಸ್ಲೇಟು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಈ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬರಾತಾರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಟ್ಟ ಬಹಳ ಕೆಳಗಿದೆ. ನಾವು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚ. ಎ. ನಂದೇವಯ್ಯನವರ ಬಾಲ ಬೋಧ ಎಂಬುದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಾಲ ಬೋಧಗೂ ಏನು ಸರಿಸಾಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಮಾತು, ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟೋವೇಳೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಅದರಿಂದ ಇಂಥ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಶದಲ್ಲ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದೇನೋ ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕು, ಪಟ್ಟಣದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಡವೆಂಬಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿ ಎಂಬ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಾಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವೋ ಆಗ್ಗೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸಂಶಯ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ವಿರ್ಪಾಡು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ, ಈಚೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ತಯಾರಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ (ಕುಣಿಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣದ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧತ್ವ ತರದೋರಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಜೀವನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನೀಗ ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕತೆ ಜನ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಗಂಜಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಸಾಡಿದಾಗ ನಾಯಿಗಳು, ಕಾಗೆಗಳು ಬಂದು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಗೆಗಳ ಬದಲು ಜನಗಳೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಿತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ರಾಮರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಖರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನೀವು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈಗಿನ ದೈತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದೇರಾಜ್ಯ ಕನಸು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಇರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಮನೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಏನೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮನೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ಬರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತನ್ನ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿ ತನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಬಡವರ, ರೈತರ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈಗಿನ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಭರತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಕಾದಿನಿಂದ ವಾಪಸು ಬರುವ ವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದ್ದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಯ್ಯ (ನಿರುಗುಪ್ಪ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಮಗೆ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ದೇಶದ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ; ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾದಂಥಾದ್ದು ಒಕ್ಕಲುತನ. ಇದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವನೇ ರೈತ; ಅವನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶ. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಒಕ್ಕಲುತನ. ಇದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಸಬುಗಳಿಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆರೆ ಇಳಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ರೈತ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಒಕ್ಕಲುತನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾತಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಅನಿಶ್ಚಯವಾದುದು. ಆದಕಾರಣ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಸಬು ನಿಂತರೂ ಪರವಾಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾದಂಥ ರೈತನ ಕಸಬು ಕುಸಿದಿದ್ದೇ, ಆದರೆ ದೇಶವೇ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "The protection of the poor peasantry which forms the bulk of the population must be the primary interest of any peoples' Government." ಎಂದು ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಂತಹ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ರೈತ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲೆಯು. ಅಂತವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಬಹಳ ವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಇತರ ಕಸುಬುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಿಂತಲೂ ರೈತನ ಕಸುಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಂತೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಷ್ಣು ಮಾಡುವುದು ಆತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಅಂಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಈಗ ರೈತನು ಮೇಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತನ್ನ ಕಸುಬು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಬರಗಾಲದಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ತಾನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ತಿನಿಲಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಕೂಡ ತಿನಿಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಸುಬು ಮಾಡಿಯೂ ತನಗೆ ಆಕಸುಬನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತನ್ನ ಲ್ಲಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಡನೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಗಿಟ್ಟು ಆ ಕಸುಬಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಯೂ ತನ್ನ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂ ಸಹ ಹಿಂತಿರುಗಿ ತನಗೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟವೆಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಆಗ ಆಗತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬೆರೆಯವರು ಯಾರೂ ಸಹಿಸಲಾರರು. ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ ದರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಬರಗಾಲದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದುದು ಘನಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತ ಬರಗಾಲದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಸಾಲ ಅಥವಾ ಮುಫತ್ತ ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥಾದ್ದು ಏತನೆಗೆ ಕಾಳು. ಅದರ ಸರಬರಾಜು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ರೈತನಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ರೈತನ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತುಮರ್ಪಿವಹಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಶಮಗಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲೆಂದ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ಲಕ್ಷ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತನಿಗೆ ಬೆಲೆ ತಿನ್ನುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವರ ಮೇಲೆ ಪನಾಲ್ಪ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರೈತನ ಕಸುಬು ವೃದ್ಧಿಯಾದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನಾದವನು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಳೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಹಾರನೀಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಏನೂ ಯೋಗ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಭಾವನೆ ಆದಳಿಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿಯ ವಿಷಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಂಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿಟ್ಟರೂ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನೀರು ರೈತನ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ; ಜಮೀನು ಲೆವಲ್ಲನ್ನು ಮುಟ್ಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವನು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟುಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಹಾಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ನೀವು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಬಂದಾಗ್ಗೂ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ಏನೋ ನನಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ೬೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯ ಕೆಳಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ರಿಬ್ಬಂದಿದೆ. ಈ 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೂ ಎಕರೆಗೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಂತೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ 20-30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಆಗದೆ ಹೊರತು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆ ಅಥವಾ ಜನತೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಆಗುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಜಮೀನು ಮಟ್ಟ ಆಗತಕ್ಕ ಕಾಲ. ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ಈ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಸಮಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಆದ್ದು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಯ್ಯ)

ರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಜನರು ಬಡಕುತಾರೆ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಹಾಸಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಾಭಾವ ಮಾಡದಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ.

ಫ್ಯಾಮಿನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ವರೆಗೂ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡೈನಮೇಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿತನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರು ಒಬ್ಬರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೋ ನಿಜವೇ. ಆದರೆ ಆ ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಬಂದಿರುವ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ರೈತರ ಹೊಲಗಳು seepage ನಿಂದ ಹಸಿ ಎದ್ದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ; ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಎಂದು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಈ ಭೂಮಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಇದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಪಿನವರಿಗೆ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜಮೀನ್ದಾರಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಡ ರೈತ 4 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಈಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಬೇಕು? ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಆಗಲಿ, ಭೂಮಿ ಹಸಿ ಎದ್ದು ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳಿ ಆಗಿವೆ. ಕಾಂಪೌಂಡರುಗಳಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಡೆಸಬಹುದೇ ಎಂದರೆ ನಡೆಸಬಾರದು; ನಡೆಸಿದರೆ ಪೈನ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಆಂದ ಮೇಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು? ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಜಿ. ಸಿ. ಎ. ಎಂ. ಸ್ಟುಡೆಂಟ್ಸ್ 350 ಜನ ಸ್ಟೈಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಮೆಡಿಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಎಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಪೌಂಡರೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ಸನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಷಪ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬಾ

ರದು, ಅಂಥಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವುದೇ ಲೇನು. 'Hands' ಇಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೆ ಜಿ. ಸಿ. ಎ. ಎಂ. ಅನ್ನು ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲವೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗು ತ್ತದೆ.

ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊ ಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಕಡಮೆ ಸಂಬಳದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೈಹಾಕಿಲ್ಲ. 5 ರೂಪಾಯಿ 10 ರೂಪಾಯಿ ಏರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಈ ನೌಕರರ ವರ್ಗ ಆಡಳಿತದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ವಾಹನ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡಬೇಕಾ ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲೂಬ್ರಿಕೇಷನ್ ಇರಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂಜಿನ್ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ? ನಾವು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮನ್ನು; ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ಎ. ಜಿ. ಒ. ಗಳು. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಎ. ಜಿ. ಒ. ಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೌಕರರ ಜೀವನದ ಮುಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೀವನದ ಮುಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಾಟರ್ನ್ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಅರ್ಥ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿತನದ ಸಲುವಾಗಿ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನು ವುದನ್ನು ಹೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಅಲ್ಪಾ ವಧಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಿರುಗಿ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲದ ದುಡ್ಡಿಗೆ ರಿಸರ್ಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅಪೆಕ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತ. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು 3 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ವಾಪಸು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಯೋಗ್ಯತೆ ರೈತನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ಅಥವಾ ಮೀಡಿಯಂ ಟರ್ಮ್ ಮೂರು ಅಥವಾ ಐದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಟ್ಟಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ, ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಮುಗಿ ದಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರ ಮುಗಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರೇ ಇರಬೇಕೇ ಇರಬಾರದೇ ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೂ ಇದು ಇರು ವುದು ಅಷ್ಟು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಕುಡಿಯುವವರೇ. ಅವರ ಗೂಂಡಾ ಗಿರಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು

ಬೆಂಬಲ ಎಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಅವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಅನೀತಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೊ. ಹಿರೇಕೃಷ್ಣ ಇಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಬಹಳ ಆದಾಯ ನಷ್ಟ. ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಂಟೆ ತಗಾದೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಡಿಯಬಹುದು ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಕೇಳುವುದು ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೇ ನಾವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಅದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಾರಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಸಖ್ಯಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲೋ ಅಥವಾ ಸಖ್ಯಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲೋ, ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲೋ ಎಂಬ ಗೊಂದಲ ದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಾನು ಯಾವ ಗೊಂದಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದರ ಮೇಲಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಬೀದಿಗಳೆಂಬುದು. ಆಗ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಹಾಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳ ವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ, ಹೊರರಾರದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. 'ದೇವರಿಲ್ಲದ ಗುಡಿಯು, ಹಾಳು ಬಿಡುಗಡೆಯು, ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಭಕುತಿ ಕುಹಕಯು ಕುತಿ.....' ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ? ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆತಂಕಜನಕವಾಗಿದೆ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯುಡಲಿ?...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮ. ಆದರೂ ಅವರಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರ ವಾದಸರಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿಲೆಯಿದೆ, ಅದು ವಾಸಿಯಾಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅಸತ್ಯ ಎಂದು ಒಂದೇ ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮರೆತರೆ ಅವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಂದಮ್ಮಗಳು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸುಖೀರಾಜ್ಯ, ರಾಮ

ರಾಜ್ಯ ಎಂದು. ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಉಪವುಡಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಟ್ಟು, ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಹಂ ಇದೆ. ಗೌರಿ ಬೀಸುವುದು, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಹುಟ್ಟುವುದು ನಮ್ಮಿಂದ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಲ್ಲದ್ದರೆ ಕೋಳಿ ಕೂಡ ಕೂಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕೋಳಿಯಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಗದಿರಲೆಂದು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರಲಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ತಾವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ, ತಾವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾನೂನಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

(Sri G. A. Thimmappa Gowda rose).

ಈ ಮಾತು ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—On a point of order, Sir. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು insinuation and imputation ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—There is no point of order.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಿಳಿದಂಥ, ನುರಿತಂಥ ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ಇಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ಸಭೆಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ನನಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿಯ ಸರ್ಕಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಆ 139 ಜನರು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ಯಾಮಿ, ನಾನು ಆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ತವರೂರಾದ, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿಗೆ ತವರೂರಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ, ತಿಳಿಯಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 139 ಜನರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ 1962 ನೆಯ ಜನವರಿ 12ನೆಯ ತಾರೀಖು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಡುವಾಗ ಯಾವ ನೀತಿ ತತ್ವಗಳ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದ ಜನರು ಚುನಾವಣೆ ಮುಂಬರುವಾಗ ಏನು ಮಾಡಿದರು? ಅವರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಬೆನ್ನ ಹಿಂವೆ ಆಗಿರುವ ವಿಧ್ಯಮಾನಗಳನ್ನರಿತರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದೆಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ರಿಟಿಂಗ್ ಅಫೀಸರುಗಳು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಕಾರ್ ಖಾನರು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು, ಯಾವ ನೌಕರರೂ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ಪ್ರೀತಿಯಾಹಿರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಎಂಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಲಿನ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಡಿಲ್ವಾಡಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರಾಂತ್ಯೀಯ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರು ಇಂಥವರು ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ ಸಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವೆಯನ್ನು ವಾಗ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ಆರಂಭಿಸಿತ್ತವೆವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವಾದ ಎತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೂ 139 ಜನರು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮಲಿನ ಮಾಡಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

1962ನೆಯ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 21ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜನಗಳು ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಸಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೆರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಮಹಾಸಭೆಯವರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಪಕ್ಷದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಹಾಜನಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ "inescapable nature" ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಇವರು ಸಪ್ತಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ

ಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನುಮಾನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಫ್. ಇ. ಎಸ್. ಜೀಪುಗಳು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ತಿರುಗಿರುವು. ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರು, ವಿರೋಧಿ ಲೆವೆರ್ವರ್ಕರ್ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಛೇರ್ಮನ್‌ಗಳು, ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಗಳು, ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ರಿಟಿಂಗ್ ಅಫೀಸರಿಗೆ ಕೂಡ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನತ್ಯ ಧರ್ಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಮಗೆ ಸ್ವಾನುಮಾನಗಳು ಇವೆಯೇ? ನೀವು ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ೨೩-೨೪ ಜನಗಳ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಚುನಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯೇ? ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಅಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ೧೩೬ ಜನ ಗಾಂಧಾರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದರು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮಾನ್ ಬಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಾಲಿ ಮರಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಸೊಸೈಟಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಬುದ್ಧಿ ಕೊಟ್ಟನೋ ಏನೋ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚಪ್ಪಾಸಿಯವರಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿದ್ದರು. ಇಂಥಾ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ೩೩೨ ಜನ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಟೆಂಪರರಿಯಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರು.

ಆ ಮೇಲೆ ೧೯೬೨ ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ೭-೮ ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಿಟೈರಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರು. ಪಾಪ ಅಖಿಲ ಜನಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವಾಡ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಪಷ್ಟ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿರಾ ಮತ್ತು ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನೂ ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗಳನ್ನೂ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ರೇವೆನ್ಯೂ ಆಫೀಸರನ್ನೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನೂ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಷ್ಟು ಜನ ಅಫೀಸರುಗಳು, ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆರಿಸಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಎಚ್ಚಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈ ಹಾಕಲಿ ಯಾರೇ ಕೈ ಹಾಕಲಿ ಜನ ಎಚ್ಚಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಜನ ಅದಕ್ಕೆ ಈರ್ ಅಗಲಲ್ಲ; 338 ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೂ ಜನ ಯಾರಿಗೆ ಪೋಟು ಹಾಕಿದರೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟರಾಗಿ ಫೋಟೋ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರು. ಈಗ ನಾನು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆನೋ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದೆಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇವೊತ್ತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಆಡಳಿತ ಎಷ್ಟು ಅನೀತಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ನು ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಆದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಗೃಹ ಖಾತೆಯ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಅದೇನು ಗೃಹ ಖಾತೆಯೋ, ಯಾವ ಖಾತೆಯೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈಗ ತಾನೆ ಗೃಹ ಶಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು

ಹೊಸದು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಚರತಕ್ಕ ಅಜಾನ ಬಾಹುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರು ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದು; ಅವರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಬಂದೆ ನಾನು ಹೋದೆ ಎಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. “ಏನೋ ನಂಜಣ್ಣ ಬಂದಷ್ಟೇ ಗುಂಜಣ್ಣ” ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಗೃಹ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು, ಪೋಲೀಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಸತ್ತುಹೋದಮೇಲೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಹೆಂಡತಿ ನನ್ನ ಗಂಡ ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥಾ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಾನನಿರೋಧ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯದಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಏಕೆ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬಾರದು? ಸಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದ ಮರ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕುಡಿಯುವ ಚಟವಿರುವವರಿಗೆ ಚೆಂಪ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹೆಂಡದಗಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಜನ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿರೋಧ ಮಾಡಿರುವಕಡೆ ಹೆಂಡ ಇಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ; ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಕುಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಂಡವನ್ನಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕಡೆ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ ತಿರುಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ತತ್ವಗಳಿಗೆ, ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಈಗ ಎರಡು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದು ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ, ಅನರಿಗೆ ಆದಾಯವೆಷ್ಟು ದೊರಕುತ್ತಿದೆ, ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ, ಸುಂಕದ ಹೊರೆ ಹೊರಲು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರ?

ಈಗ ೧೬೬ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕು, ಉಪ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕು, ಎಂಬ ಆಸೆ ಜೋರಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸಲು ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಹೆಹಲಿಯಾತ್ರೆ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ೨೪ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಏಳು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೪೪ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಮುಖತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೨೪ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಪಾರ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಂದಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಗಳಿರಬೇಕು? ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ನಂಬಾಬಲ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ. ಯಾರಾದರೂ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಾಳ್ಯದಲ್ಲ ಕಚ್ಚಾಟವಿದೆ. ಗುಂಪು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಜನ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆ? ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನ್ಯಾಯ ವೆನ್ನುವುದಾದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ತಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಆಯ್ಕೆ ಎಂಟನೇ ತಾರೀಖೇ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 18 ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಸಹ ಒಂದು ಸಮಾವೇಶವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಕಣಿವೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂಜೆವರೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ಆ ಗುಂಪಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಗುಂಪಿನವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ನಿಮ್ಮ ಉದಾತ್ತದೈಯ ಯಾವುದಿದೆಯೋ ಅದರ ಸಾಧನೆ ಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ. ಹಿಂದಿನವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಪೀಠದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವಾಗ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಮುಂದಿರುವಿಸಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜೀಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ದವರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಮೂರು ವರ್ಷ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ನೂರು ಜನರನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತಿಗೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದುತದೆಯೇ? ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ತುಮಕೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಹೆರಿಗೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರು ಡೆಲಿವರಿ ಚೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಆ ಕೇಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಾವಗಡಕ್ಕೆ ಹೋದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮೂರು ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಡಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ರವರು ಏರ್ಪಾಡಿಸಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಇದು ಸರಿಯೇ? ಇದು ಹೇಗಾದಿರುವವರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಎಷ್ಟೋ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಯಾರ ದಯಾಭಾಕ್ಷಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ನೌಕರಿಯೇ ಕೊಡಬಾರದು. ಫಾರ್ಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕು, ಸಿನೀಮಾ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು, ಮಾವ್ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಫೋಲ್ಡಾಹ ಕೊಡಬಾರದು. ಈಗ

ತಾನೆ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾವಿನಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಣಯ ಕೈಹಾಕಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕ್ಯಾಂಡರ್ ಬರ್ನ್ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೂ ನಿಮಗೆ ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ಟಾಪ್ ಧೈರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ. ಎಂಟನೆಯ ತಾರೀಖು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಸ್ತಂಗತವಾದ ಸರ್ಕಾರವೇನು ಮಾಡಿದೆ, ಏನು ಅಪಚಾರ. ಅನಾಚಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇರುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಡೇಳಿವೆ, ಮಂಡರಗಪ್ಪೆಯಿದೆ ಎಂದು ಹುಷಾರಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೈಹಾಕಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಳಾಡಳಿತ ಶಾಖೆ, ರೇವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ, ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೇಳಿದಕಡೆ ಸೈನ್ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆ ಸೈನ್ ಮಾಡುವುದು ತರನೋವಿನ ಕೆಲಸ. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು.

ಈಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಎಲ್.ಇ.ಎಸ್. ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎನ್‌ಸರ್ಟ್ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿನಾಶ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕಸಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗತಾನೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಂದಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಮಕ್ಕಳು ಸಾಕುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ. ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಟ್ಟು ಇಂಥಾದನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಮ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಜೀಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಡಾಡಿಸಿ ಇಂದು ತುಮಕೂರಿಗೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿರುತ್ತೇವೆನ್ನುವುದು, ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದವೆನ್ನುವುದು—ಇದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ! ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಕೆ. ಡೇ ಯವರು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಪೆಟ್ಟೋಲಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಈ ಜೀವುಗಳು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಪೆಟ್ಟೋಲನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 1,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆಮೇಲೆ, ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಚ್ಛೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು; ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅತ್ತ 'ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳೂ ಎಲ್. ಇ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕರೆತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಗಿದೆ; ಯಾವ ರಸ್ತೆಯಾಯಿತು, ಎಲ್ಲ ಬಾವಿತೋಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಮಾಡಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ತೋರಿಸಿ ಇತ್ತ

ಅಸ್ತತ್ವ ಮಾಡುವುದು, ರಸ್ತೆಮಾಡುವುದು, ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವುದು, ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆಯೇ? ಇದುವರೆಗೂ ನಾವು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು 'ಸದಾರಮೆ' ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕದ ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕ ನೀತಿ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನೂ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಹೋದೀತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು "Re-orient" ಮಾಡಿ ಅದರ ಪರತ್ವಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜನರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, "ಸರ್ವಜನಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು" ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಏನಾ ನುಮ್ನೇ 'what is there in a name?' ಎಂದು ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಕುಳಿತರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ತಾವು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸುಖೀರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತೀರಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ತಾವೇ ಶೂರರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರಕುಮಾರರಾಗಬೇಡಿ. ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿ ನಡೆಯಿರಿ. ಅಧಿಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಮೇಲೆ ನಾನೇನೂ ಸದೈಕ್ಯ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರುವವನಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಲಪ್ತಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್‌ಫೋರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. 'ಸದಾರಮೆ' ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಈ ನಾಟಕ ನಿಲ್ಲಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ 'ಸದಾರಮೆ' ನಾಟಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು, ಕಳ್ಳನ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರನ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ (ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನೇ) ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಲಿ. ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿರಬಹುದು. ಆದಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್‌ಫೋರ್ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಹ ಇದೆ. ಕೋ-ಓ ಆರ್ಡಿನೇಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಪ್ರಾನ್ಸಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಹೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜ. ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೂ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಈ ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಿಗ್ರಿಗೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರ ರಿಗ್ನಿಷ್ವೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ, ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕಾಲೇಜೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು "Upgrade" ಮಾಡಿ ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಸ್ತತ್ವಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ಅಸ್ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗಲಿ, ಕಾಂಪೌಂಡರುಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಈ ಕೆಲವು ಅಸ್ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರೂರಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೇ ವಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ತೆಗೆದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ತಾನೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೊನ್ನಾಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲು, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನೇ ಅನೇಕದಿಬಾರಿ ಅವರೊಡನೆ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾತನಾಡಲು ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಪು, ಪ್ರೀ ಶಿಪ್‌ಪುಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ 300-400 ಇರುವ ಕಡೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

30-40 ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾನು ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮೆರಿಟ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರೀಪ್ರಿಪ್, ಸ್ಕಾಲರ್‌ ಫಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದೇನೆ. S. S. L. C. ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ರಜಾದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಿ ಪದವೀಧರರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಪದವೀಧರ ವೇತನವಾಗಲೇ, ಗ್ರೇಡುಗಳಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಈಗ ಆ ಪದವೀಧರರನ್ನು ಹಂಗಾ ಮಿಯಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಏನಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರ ವಂತೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂದೇ ಗಂಡ ಬೇಡರನ್ನಲ್ಲದರೆ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಶಿವ ಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ಆ ಮೇಲೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ವರ್ಷದ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವರು ಬೇರೆಗಿಂತಾಣದೆ ಎಂ.ಎಂ.ಎ.ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವುಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ, 'ಇನ್ನೇನು ಎಂ.ಎಂ.ಎ. ಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ತಾವು ಬೇಜಾರು ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳನ್ನು ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳು ತರುಣರೂ ಆದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಜಾಗೃತ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಏಕೆ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದು ನೋಡಲಿ; ನಾನೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ನವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ

ಇರುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೊಗಳುವುದು ಸ್ವಭಾವ, ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸೋದರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದಾಗ ಕಟು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಮಾನ್ಯ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಯಚೂರಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ 2-3 ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದಂಥ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಲಿಂಗನುಗೂರನ್ನಲ್ಲದೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಅದನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇದು ವರೆಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಸಹ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನನ್ನು 500 ಎಕರೆ ಮೈಲಗಳವರೆಗೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದು ಸ್ಟೇಟ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಈಗಲೇ ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಜಾಗೃತಿಯಾಗುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I want to announce that this debate will conclude to-morrow. It will not go beyond to-morrow and I hope members will co-operate.

The House will now rise and meet to-morrow at 1 P.M.

The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday, the 27th March 1962.